

DEKNAORRIE

deur
Piet Heerhens S.V.D.†

tekeningen van
Lys Porenbosch

DE KNAORIE

DEUR

P. HEERKENS S.V.D.

Gedrukt en in den handel gebrocht deur:
Drukkerij Henri Bergmans N.V., Tilburg
Drukkers-Uitgevers.

VEURWOORDJE.

Toen m'n bruur, Paoter Piet Heerkens, op z'n ziekbed aon me vroeg, of ik z'n bundeltje „De Knaorrie” af wou maake, omdet ie 'et nie meer kon, heb ik gezeed: „Goed, Piet, ik zal 'et prebeere.”

Ik heb 'et geprebeerd.

Of 'et me gelukt is, is 'n aander kwestie.

„Den örgel” (1938), z'nen eersten bundel, was 'en aonlupke naor „De Mus” (1939), den tweede.

„De Kinkenduut” (1940), noemer drie, was alweer 'en sprinkplaank naor dezen bundel „De Knaorrie”. As O. L. Heer m'n bruur nog enkele jaoren ha wille geve, dan was er uit 'et aaike van dees kenaorriepietje 'ne nachtegaol gekrope, waor ie dag en naacht van droomde . . .

O. L. Heer zal zeker liever 'en Knaorriepietje in z'n kooike gehad hebbe.

Zuiver en alleen mar veur de lollige leut hee m'n bruur „Vertesselkes” (1941) en „Brabant” (1941) ge-maakt, dè weet ik.

M'n bruur was nog zo geere 'en tijdje Brabants bard geweest.

Hij vuulde zo goed aon, da mee 'et Brabants plat ok 'et Brabantse hart zö verdwijne en omgekeerd.

Da dees busselke eraon zal meewerke om dà te veur-kome hoop ik uit de grond van m'n hart en ik geleuf 'et ok stellig.

Helmond, Juni 1949.

LEO HEERKENS.

INLEIDING

'k Zing oe mar van kleine dingen
in dees zoogenaomde lompe en
onbeschaofde boeretaoltje,
en 't geklotter van mijn klompe,
simpel as 'n aaw verhaoltje,
heurde gij meschien nie zinge.....
't lee aon óú dan, aon oe ooren,
aon oe hárt meschien, — fanfare
wil 't, geschetter, herremonieë
wil et heure, melodieë
waor 't op daanse kan en springe !

Simpeler is veur mijn et ware !

'k Zing oe dus van kleine dinge,
kleine liekes, die capabel
zijn om groot geluk te zaaie,
meer as kapitaol rendabel;
naor de schatte wil ik graaie,
die den lieven Heer eens schiep,
toen Ie in de leegte riep :
„'t WORDE!” en zoomedeen ontstonden
al die kleine, blijde dingen
die 'k nog overal in 't ronde,
in de velden, in de boome
blinken zie van puur geluk,
die den echo laote zingen
in mijn hart en in mijn droomen,
echo's van geluk-in-druk.....

In zo'n Brabants boeretaoltje
detter zingt in 't donkere Zuie,
waor de Roomse klokke luie,
geef ik oe mijn zesde staoltje:
't fraozelend kenaorriepietje,
kneutert, piept en praot zo'n bietje
in z'nen eige platten traant,
in de taol van 't eige laand,

Brabant! - „Brabant?!“ - Nee, nie foetere! -
Donker laand? - Vol licht en glorie!
't Alderschoonste laand, potdorie!
Brabant, waor de boere ploeteren
en den lieven Heer bedaanke
veur den schraole moedergrond
waor d'r kijnderwiegske stond, -
Brabant, 'k ben uit ou gekomen
en oe breeje boereklaanke
zijn van mijn palet de kleure
waor 'k mee zinge zal en zeure,
treure, neurieë, - kleinen dichter
die 'k mar ben, - naa zwaor, dan lichter,
vroolijk meest en blijgemoed,
licht van hart en locht van voet,
vroom en droevig soms, bij tijen,
as 'n lieke hart en ziel
van wè lije kan bevrije
waor me 't leeve tegenviel...

Lezer lief, mijn hart lee bloot,
zonder slot en zonder zegels,
veur oe oogen in dees regels!
'k Zal oe zinge toe m'nen dood!

TINGE-LINGE-LING

Brengt me dichten weinig gewin,
och, et geeft me toch goeie zin,
't geeft ook goeie zin aon aander,
daorum is 't dè'k nie veraander;
'k zing zoo 'k zing,
tinge-linge-ling!

Draait 'nen örgelman z'ne wals
nie gerust 'n bietje vals?
Staakt 'ne kinkenduut z'n lieke
soms vanwege kwaoi kritieke?
'k zing zoo 'k zing,
tinge-linge-ling!

Musse piepe bij werm en koud,
knaorries zinge nie om goud,
daorum is 't dè'k nie veraander,
'k laach en wek den laach in aander;
'k zing zoo 'k zing,
tinge-linge-ling!

DE KNAORRIE

De lente pronkt weer in vollen tooi
en de wereld wordt weer wondermooi.

De koeikes graozen 'et malse gras
zo gretig of 'et al boter was.

De veugeltjes spoldere klocht bij klocht
en dwerrelen deur de mollige locht

en die locht is zoft en blauw as zij,
en 't vijverke kleurt er blauw van bij,

en deur 't vijverke, blauw geblauwd,
schieten de viskes, rood en goud...

't Is klaor geluk wè'k zie en heur,
't is allemaol zuut wè'k pruuf en keur...

En is mijn hart náá koud en guur?!
Is mijn gemoed náá zout en zuur?!

Och, de hemel hangt zo ver, zo hoog,
en de weereld boeit me baai m'n oog'!

Swijls *) me den hemel lokt en trekt,
hang 'k aon de weereld vaastgeplekt.

'et Leeve lokt me, 'et lijkt zo fijn;
en kan er den hemel zó zuut wel zijn?!

Toch weet ik 'et wel, oo, als te best:
de weereld is mar 'n aokelik nest;

z'is mooi van verre, mar verre van mooi:
'n schoon vergulde veugeltjeskooi,

*) terwijl

en daorin fladdert mijn ziertje rond
en 't bijt zijnen bek aon de spijltjes wond!

Zoo tob ik, gekooide kenaorriepiet,
swijls de leuwerik de locht in schiet...

Mar kijk: de kenaorriepiet pikt en drinkt
in 't gauwe kooike, en hört, hij zingt!

Jao, 't open kooike wier z'nen dood:
hij stierf van nood in 'n bos vol brood!

Gelukkig tamme kenaorriepiet
die achter de traollies van 't leewe geniet!

Gevange vogel in gouwe cel,
wè klinken oe liekes helder en fel!

Hoe komde gij aon oe gelukkig geluid?
Wè lierde gij blij en wè haolde diep uit!

Wè fraozelde zuut en wè leuterde vlot,
Wè zingde gij, zingde gij, zingde gij zot!

Wè schokkelde, klingelde en kloekte gij vol
mee tie-tie-fluiten en waoterrol!

Gekooide zanger, as goud zo geel,
'k bewonder oe hartjen, oe liekes, oe keel!

'k Wil lijken en blijken en zijn lijk gij:
altij gevangen, toch aaltij blij!

... ..

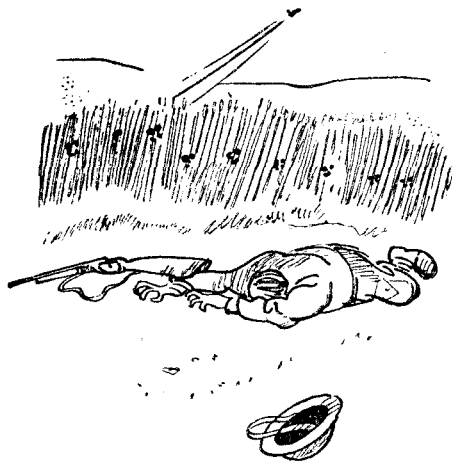
Eens fladder ik weg uit mijn gouwe kooi
den wijen hemel in, ruim en mooi!

LEUWERK

Leuwerk, boven 't jonge koren
heur ik oe bellekes ieverans rinkele,
'k heur oe zilver' engeleklökske
felle heldere toontjes tinkele,
lekker tierelierend vlökske,
tooren-hoog in 't blauw verlooren
hangde, — en ik zie sterrekes pinkelen
as ik oe zuuk, m'n leuwerikske;
zie ik oe wel?... Jao toch: 'n pluimpke,
wapperend puntje, fladderend tikske!
Och, hoe zuigde 't uit oe duimke,
lollig dröppelend klaankfontijntje,
tierelierend zuut gelukske,
leevend örgelinstrumentje!
Zingde gij over oe stiekum nisje?
Over oe gaaike? Over oe kiendjes?
Over oe aaikes? Vierde 'n fisje?
Praotte gij mee oe aander vriendjes
en oe vriendinnekes, vriendelijk bisje?
Klimde oe eige nie wijd verloore?
Vende oe nisje terug in 't koore?
'k Zie oe nie meer, — weggestegen
bende naor den blauwe-zijen
hemel. — Pikte gij in dieën wijen
hemelmaantel gaa wè götjes?
Dröppelen uit die gölleskes, scheurkes,
fijne, gezeefde hemel-gelödjes
neer op 't laand as zuuten zegen?
'k Zie... ik zie... 't zijn allemaol sterrekes;
'k doe veurloopig mar de deurkes
van mijn ooge toe! — 't Is wellekes!
Leuwerikske, leevend lieke,
'k löster, blend, naor oe engele-bellekes,
naor oe hemel-melodieke,
ringe-linge-ling van 't Paradijs!
Gij verdient den eersten prijs

onder... onder... Heur 'k den donder?
Dof gerommel op bronze tromme?
Vliegmesjiene?! — Oo, geen wonder,
leuwerikske: schielik schiete
schuins 't kooren in naor onder,
naor oe gaaike, naor oe nisje...
Uit is 't mee oe sjierewieten,
uit is 't lieken, uit is 't fisje!
Zwaor belaast mee tonne bommen,
heur 'k ze gromme, knorre, vloeke,
heur 'k ze dof en donker brommen;
hier en daor, uit alle hoeken
doemen ze op en doen verstommen
al wè leeft en zingt en leutert...
Orlog hee 't geluk verpeuterd!
Orlog! — Oo, 't verdriet is groot!
Lente... mar 't geluk is dood!

(Mei '40)

VLIEGE . . .

'k Zie oe, veugeltjes
geere vliege,
zwenke, zwijmele
deur de wijje,
blauwe-zije,
soepele locht en
op oe vleugeltjes
fladdere, dwarrele,
hange-wiege,
sliere, draaie,
zwemme, roeie,
zwiere, zwaaije,
aachter mekare mee
twee-drie-viere, mee
heele klochte
tuimele, duikele
deur de locht, en
zonder stoote,
zonder horte
steil den hemel in
tiereliere,
starte, laande,
daole, stijge,
zonder over-
muug te hijge,
speulde boven 't
wiegelend koore;
'k zie oe geere
zuutjes strijke,
zonder haopere,
zonder schokke,
zonder duizelig-
hei in 't köpke
op de spitse
daoke-nokken
ofwel op et
zwiepend töpke

van 'ne popu-
lieren toore;
vliegenierkes,
dolle dierkes,
acrobaatjes
van de locht,
'k zie de geeren en
nooit genocht*!

Vliegeniers van
vliegmesjiene,
kunde gullie
zonder moter,
zonder gasse
van benzine,
lenig, zacht en
licht en soepel,
deur de locht, zo
zoft as boter
deur den blauwen
hemelkoepel
lijk die veugeltjes
stijge, daole
dêur de naauwe
blaoier-luike
van zo'n lollig
boomen-dekske
van en op zo'n
zwiepend tekske?!

'k Zie de veugeltjes
geere vliege,
blijje lieven-
Heere-kiendjes,
zjeniaol en
schoon geschaope;
lichte, leevende
vliegmesjientjes;
lijk ze langs me

*) genoeg

heene sjeeze
zijn ze 'n hemels,
lief cadeautje,
lijk den Heer drie-
een van wezen:
vogel, vliegmesjien
pilootje:
saomen is 't één
vliegend bisje,
eens gekropen
uit 'n aaike,
eens gefladderd
uit 'n nisje
mee 'n onbe-
holpen zwaaike...

Vogels, dartele
vliegenierkes,
'k zie oe geere
licht en soepel,
zonder donker
motor-ronken
oppernuut weer
alle daoge
zatjes zwijmele,
lente-dronken
zwemmen deur den
blauwe koepel,
die, zoo wijd oe
oogen draoge,
stao gespannen
over d'eerde...

Ziede 'n vliegmesjien,
dan reerde!
Ziede veugeltjes,
dan bekomde!
Vliegmesjien, wè
snorde, knorde!

Vloekmesjien, wè
gromde, bromde!
Vliegmesjien, wè
blaosde, gierde!
Vloekmesjien, wè
raosde, tierde!
Vliegeniers, wè
vliegde koud,
koud as ijzer,
stijf as hout!
Vliegeniers, ge
vliegt... wèblief?
Enkel de veugeltjes
vliege lief!

(Juni '40)

't PEEREBUMPKE

Vijftig peeren aon één bumke,
aanderhalve meter hoog!
Lekker suikerwaoter-pumpke,
'k aai oe dik mee baai mijn oog'!

Dapper, pittig peerebumke,
zuute troost in 't traonendal,
rijk en vriendelijk suiker-umke,
waor ik eens van stroebele zal,
mee oe vuutjes staode in d'eerde,
mee oe teentjes zuigde sap,
mee oe blaoikes aosemde weerde
uit de locht, om, nap aon nap,
peer aon peer zuut vol te tappe,
vol te spanne tot oe vel
kleurt en zwelt van rijpe sappe
naor den aord van oe gestel:
vijftig sappige „Louise
bonne d'Avrange" (hoe 'n rare taol!)
wilde leveren en ik zie ze
al ligge lokken op de schaol!

Vijftig peeren aon één bumke,
aanderhalve meter hoog!
Lekker suikerwaoter-pumpke,
'k aai oe dik mee baai mijn oog'!

Peerebumke, stiekum wonder,
ik bewonder ou natuur,
bron van zuutsel, eens van onder
opgegroeid uit rot en zuur;
uit 'n mörve*) peer gesproten
die begraove laag in d'eerde,
is den drang oe ingegoten
om te werken als een peerd!

*) rotte

as 'n peerd? — Och, peerdekraachte
vreuke vreed aon kêr en ploeg, —
ôú gevroet gao daoge, naachte
aaltij deur in stil gezwoeg!
Goei, zuutsappig suiker-umke,
'k weet, al valt 'et nie in 't oog,
as 'n ieverig waoterpumpke
zuigde liters sap omhoog,
en die liters destilleerde,
zonder deddet smookt en rookt,
toe den zuutsten draank op eerde,
Swijls de zon de kachel stookt!

Vijftig peeren aon één bumke,
aanderhalve meter hoog!
Lekker suikerwaoter-pumpke,
'k aai oe dik mee baai mijn oog'!

Daankoe, daankoe, lieven Heerke,
veur mijn bruurke Suikerzuut!
Daankoe veur Oe zonnig weerke
dè doe rijpen heel den buut!
Daankoe veur dees bonne Louise,
schoon gegroeid uit leevend hout!

Daankoe, gulle Gever, die ze
vloeie liet uit leevend hout!
Wie-t-er Ou nie kan bedaanken
as ie 'n peerebumke zie,
speult z'ne rol hier op de plaanke
van et leeve slecht, of nie!

Vijftig peeren aon één bumke,
aanderhalve meter hoog!
Lekker suikerwaoter-pumpke,
'k aai oe dik mee baai mijn oog'!

LIEVENHEERETIENTJE

Blinkend lieven-
heeretientje,
glaanzend knöpke,
rood gelakt,
zwart getikkeld
keverkiendje,
och, wè bende gij
fraai gefrakt !

Afgedekt mee
dunne, bolle
huidjes van rooi
gabberdien,
zie 'k oe zitten
hier in 't holle
van mijn haand
'nen tel of tien !

Onder die twee
perresollekes
plooiden oe zije
vleugeltjes gaaw
en ze zitten
onder die schollekes
rats gestreken
in de vaaw !

'k Huig op ou:
oe rooie huidjes,
holle-bolle,
staon al steil;
hört! — oe vlerkskes
ruise zootjes !
Tjoep! — ge start en
zuukt oe heil !

Fleurig lieven-
heeretientje,
'k zie oe roeie,
sproeie ... weg !
Keurig lieven-
heerekiendje,
waaide 't nie zo
frisjes, zeg ?!

PASTEL

Blauw,
blauw,
blauw is de lucht en
blaank zijn de wolken daaronder;
blauw,
blauw,
blauw is et ven en
blaank as 'n spiegelend wonder.

Gruun,
gruun,
gruun is 'et veld en
kleurig de bluiende blumkes;
gruun,
gruun,
gruun is 'et loof en
fleurig 'et fruit aon de bumkes.

Rood,
rood,
rood is 'et dak en
wit is 'et boeregedoeike;
rood,
rood,
rood is gevlekt de
wittige vaacht van 'et koeike.

Blauw,
blaank,
gruun van pastel en
rood as 'n leevend juweeltje,
gruun,
rood,
fleurig en wel en
kleurig : 'n keurig tafreeltje.

ER VIEL 'n LIEKEN

Er viel 'n lieken uit mijn pen, —
hoe is 't ontstaon?
waor kwaam 't vandaon? —
Er viel 'n lieken uit mijn pen,
Mar of ik zèlf z'nen dichter ben?

't Viel klink- en zingklaor op 't papier, —
hoe is 't ontstaon?
waor kwaam 't vandaon?
't Viel klink- en zingklaor op 't papier
en 't gaaf me 'n zaolig-zuut plezier.

Zo'n lekker dröpke poëzie, —
hoe is 't ontstaon?
waor kwaam 't vandaon? —
Zo'n lekker dröpke poëzie
vergeete heel oe levee nie!

et Dröppeld' uit den hemel neer, —
daor is 't ontstaon,
daor kwaam 't vandaon! —
et dröppeld' uit den hemel neer
en 't smaakt naor meer, naor meer!

TOEN EN NA ...

De lentelocht waar mild en blond,
mijn hart nog jong en oer-gezond
en blij waren al mijn daoge, —

'k baad alle daoge: „Lieven Heer,
veur Ou te lijen is me 'n eer!
Toe, geef me 'n kruis te draoge!"

't Wier herfst, 't wier wenter, 't weer wier guur
en rauwe wende kierve
mijn teere zieltjen uur nao uur

en al de blumkes stierve ...
Naa bid ik vort mar: „Lieven Heer,
wè zon, wè kraacht!" ... nie méér!

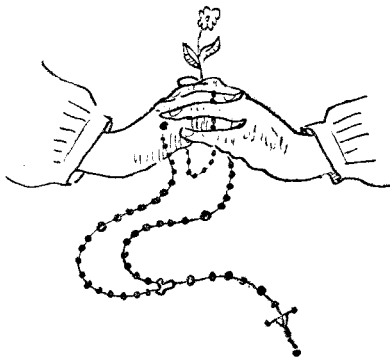

OPTIMIST

'k Ha' vanaaf mijn jongensjaoren
ideale, hooge en klaore,
en ik daocht: ik blijf beslist
idealist
toe in de kist !

't Lieve gaaf me kwaoie weege,
alles liep me leelijk teege;
laag 't aon 't leeve: 'k waar beslist
pessimist
toe in de kist !

Donker en licht moe'k saomevlechte,
al 'et kwaoi mee 't goei bevechte;
doe 'k dè goed, dan blijf 'k beslist
optimist
toe in de kist !

DEN BRAAND

Deur ieder meense-leeve lee
'n lange lijn van wel en wee.

'n Rij van kruise, hard en vreed,
stao ieder jaor opnuu gereed.

't Zijn kruise, heel wè zwaorder als
et gouwe kruisken om oewen hals,

veul logger, nie zo lief van glaans
as 't kruiske van oewe roozenkraans.

En 't zwaorste kruis ie den heeten braand
die broeit in ieder zielelaand;

'nen diepen hits die dikkels broeit
in iedere ziel en er schrijnt en schroeit.

Mar waorvandaon kómt toch dè vuur?
Van vijand, duuvel of gebuur ?

Och neeje, hij schuilt in oe gemoed !
In iederen boezem broeit zo'ne gloed ;

en laait ie as vlam naor buiten uit,
dan helpt er geen blusse mee eemer of spuit!

Eén middel is er, — ge kent et goed:
veurkome van dieën zinnegloed,

gelijk den boer, die hee gehooïd,
z'n hoopen hooi dik open gooit !

Dus: waok en bid en rep oe haand,
of 't is er gedurig zielebraand !

Wie bidt en werkt bezweert et wel !
Wie 't nie doe, stookt z'n eigen hel !

KRUISKE

Kruiske, kruiske,
bitter kruiske,
kom mar binnen
in m'n huiske,
vloei, m'n bloed, en,
kan et zijn,
'k zal nog neuriën
in de pijn.

Bitter kruiske,
krui m'n wijntje
toe 'n zaolig
middelcijntje;
bittere slukskes
in de mond
maoken hart en
ziel gezond.

In m'n ziekte
wil 'k berusten
om te boeten
veur de lusten
van den arbeid
mee z'n vreugd
in 'et fierste
van mijn jeugd.

Christus aon z'n
kruis verheven,
gaaf z'n Bloed en
heel z'n leeven;
ik lig as 'ne
prins te bed,
veerend, zacht en
wit en net.

Mar ik zal m'n
kruiske draogen
zonder ok mar
iets te klaogen;
alles, alles
is me goed,
ok 'et vloeie
van m'n bloed.

Bitter-zuut en
zaolig kruiske,
'k groet oe vriendelijk
in m'n huiske;
maak me beter,
vloeiend bloed,
as 'k geduldig
bid en boet.

RAODSELKE

'k Weet 'n dörpke: eigenaorig
daor is noot geniemand jaorig.

't Is 'n dörp van houtere huiskes;
op de daoken staon overal kruiskes;

't Zijn mar huiskes zonder deure,
zoo van achteren as van veure;

huiskes net sigarekiesjes,
sommigte zijn versierd mee biesjes;

't is er 'n dörpke zonder straote
en geniemand heurde'r praote;

neeë, nog nie eens gefluister;
't is er ewig doods en duister;

niemand ziet er, niemand heurt er,
niemand zaonikt, zucht of zeurt er;

't zit er stampvol mannen en vrouwe,
mar geniemand denkt er aon trouwe;

de bewoners, zonder willekes,
ligge te slaope, stom en stillekes;

bóven et dörpke staon de boome,
zacht en ritselend te droome;

een-veur-een, in lange rijen,
op d'r haore hoge zije,

ziede'r 's mergens enkele keeren
heeren gaon in zwarte kleere;

mar ze zijn d'r noot nie lang,
want et is 'nen droeven gang...

't Dörp z'ne naam is grif te raoie:
eens zullen ze'r oe naor binnen spaoie !

MEVROUWKE

Vruuger hiette ze simpel „Betje”,
naaw „Elise” nao den trouw;
vruuger hield ze wel van 'n pretje,
naaw is 't 'n freete, zuure mevrouw.

Rooie lippekes verft ons Betje,
en ze lakt d'r naogels, nou!
röse as de kleur van d'r flauw cigretje,
röse as de zeum van klead en mouw.

Lief is de glimlach van Elise,
noemt de leurder heur „mevrouw”;
zeet ie „juffie” ... „O, die vieze
lompe pummel!” zucht dieën pauw.

Betje 'k heb oe in de smieze:
heel oe geluk is aon de sjouw,
as z'oe bejuffe, dan moete'r van kniezen,
as z'oe bemuffe, dan laagde flauw

Erm geluk, wè moet 'et er vriezen
in et salon van zo'n „mevrouw”;
moes oewe man nóg 'n vrouwke kiezen,
zeker zocht ie nie naor ou!

JAN KANKERPIT

Leverand zit
Jan Kankerpit,
de kooning van de kliere;
Jan Kankerpit
die aaltij zit
te mopperen en te miere;
op alles weet
Jan Kankerpit
wel iet-wet af te keure;
niks is 'm goed
en alles moet
krek aandersonsom gebeure!
Iedereen kent
diejen zoere vent:
Jan Kankerpit z'n facie
is bleek en blauw,
is goor en grauw;
Jan Kankerpit, eilacy,
is malkontent
en dus gewend
om alles af te breken;
wè goed en geef
is, ziet ie scheef
en boordevol gebreken.
Vol pinne zit
Jan Kankerpit
gelijk 'n stekelverke;
hij zuukt 'ne wörm
in iederen vörm
van goedbedoelde werke!
'nen Oorwörm is,
en nie zo mis,
Jan Kankerpit; ocherrem;
z'n tong is fit,
mar zonder pit
is kerel en gekerrem!

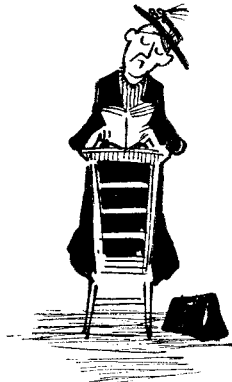
OO, HELLIGE ZIEL

Oo, hellige ziel, wie zal oe zaolig prijze?!
Oewe paoternoster ritselt deur de kerk,
oewen dikke kerkboek geeft oe heel veul werk
en moet meschien die helligheid bewijze...

Oe smaachtend' ooge, — zijn 't geen porcelijne?! —
draaien omhoog en schiemelen aokelik wit,
want iederendeen moet zien hoe of gij bidt
en bidt en bidt oe littenieë teine ... *

mar nao de Mis gao weer oe snelle rebbel
z'ne vrije gank, — oe raotelende tong
die God den Heer zo vroom 'n loflied zong,
deurzaait 'et dörp mee haotelik gekwebbel.

Oo, hellige ziel, wie zal oe zaolig prijze?!
Ge lijkt vol deugd daor veuraon in de kerk,
ge blijkt vol ondeugd zonder paol en perk,
dè kan oe tungske ons duidelik bewijze!

*) teneinde.

PAOSEN

Paosen is 't — et Graf sloeg open
Alleluja ! — Alleluja !
't Vaasten is weer afgelopen, —
Alleluja ! — Alleluja !
's Lieven Heerken is verzezen,
hee ons allemaol genezen
en veurgoed den weg gewezen, —
Alleluja ! — Alleluja !
deur den blauwen hemelboog,
Alleluja ! —
recht den hemel in omhoog !

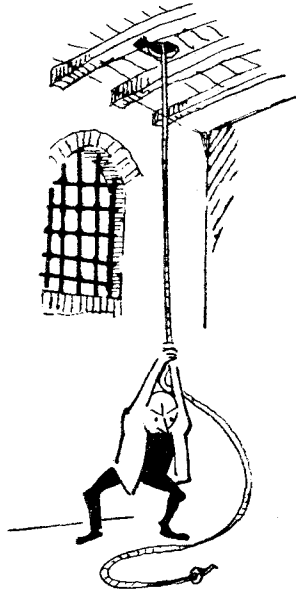
Paosen is 't ! — Deur zwaore steenen, —
Alleluja ! — Alleluja !
drong 't gestörve Lichem heene,
Alleluja ! — Alleluja !
't Kwaod had al 't geluk bedörve,
zonde ha' den dood geörve,
mar et sterven is gestörven !
Alleluja ! — Alleluja !
Christus is ons veurgegaon !
Alleluja !
Zondebokken, opgestaon !

Paosen is 't ! — De zondebokken
Alleluja ! — Alleluja !
kome naor de kerk getrokke, —
Alleluja ! — Alleluja !
om d'r zonden te belijen
en d'r zieltjes te verblijen ...
drie-vier keere kan 't nie lijen, —
Alleluja ! — Alleluja !
éene keer is krek genug !
Alleluja !
waorum dus „en nog, en nóg ? !”

DE KLOKKE

De klokke roepe: „Kom!-Kom!“
die zwaore bronze klokke,
ze roepen uit den toore,
mar doof zijn doovemansoore,
ze heure den hemel nie lokke...
Oo, ongelooft is dom, dom!

De klokke roepe: „Kom!-Kom!“
die zwaore bronze klokke,
mar al de honde janken
„awaaw!“ op klokkeklaanken
as waren et slaoge mee stokke...
och iederen hond is dom, dom!

VAN KWEZELS EN EZELS

Domme ezels moeten ons leere
niet te stoote drie-vier keere
tegen dezelfde steen' of kaaie,
mar d'r krek omheene te draaie...

Kwezels stoote d'r teere teene
dikkels tegen dezelfde steene
die ze „aonstootsteenen” hieten
omdè zij er d'r teenen aon stieten...

Moes ik kiezen te worren 'n kwezel
oftewel zo'nen dommen ezel,
zeker koos ik et wijste et beste,
dus allicht et alderleste!

Dommer as de domste ezels
zijn die fijne, lompe kwezels!
'k Wil dus uit mijn doppe kijken
en op den dommen ezel lijken!

SPREUKE

„Wie geeft
wat hij heeft,
is waard
dat hij leeft!”

Wie doet
wè-t-ie moet
is nie beter
as goed!

Wie vecht
om z'n recht
is wè beter
as slecht!

Wie liegt
en bedriegt
is nie werd
dè-t-ie biecht!

Wie liegt
as ie biecht
is werd dè-t-ie
de hel in vliegt!

GELD

et Geld dè dom is
maakt recht wè krom is,
geleerd wie dom is
en wijs wie stom is.

et Goud dè god is,
maakt scherp wè bot is
en heel wè kapot is,
nog zotter wie zot is.

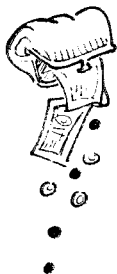
et Geld, dè zo fijn is, —
wè-d-enkel mar schijn is, —
maakt groot wie klein is
enen smerrig wie rein is.

et Goud, dè koud is,
maakt jong wie oud is,
maakt goed wè fout is
en zoot wè zout is.

et Geld, dè rond is,
maakt ziek wè gezond is,
meneer wie hond is,
Verwaond wè mar grond is.

et Goud, dè rood is,
verguld wè lood is,
kleedt aon wè bloot is
toedet er de dood is...

Dan komt er et foutje
van 't geld en et goudje
as aop uit et mouwtje
en loopt et 'n blauwtje!

AS AS AS

Denk eraon, m'n goeie ziel:
as... is de spil van 't kreugelwiel! *)

As... is hout, as 't opgestookt is,
as... is vuur as 't uitgerookt is.

As den hemel valt? — Geen nood!
al de musse valle dan dood!

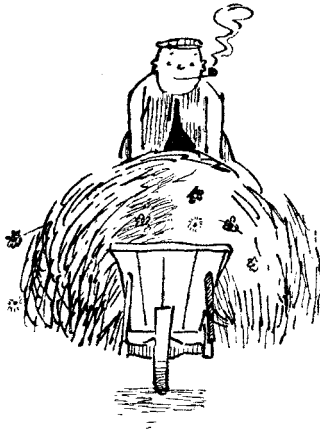
As de locht valt op onze kop,
hebbeme blauwe mutskes op!

As de as breekt van oewe waoge,
zullen oe beenen oe nog wel draoge!

Laot die „assen" uit oewe körf;
as... is mar verbranden törf!

Strooi geen „assen" op oe brood,
want as suiker smaoken ze noot!

Denk eraon, m'n goeie ziel,
as... is de spil van 'n kreugelwiel!

*) Kruiwagenwiel.

RIJMKES

Middelmaat
siert de straot.

Al te rap
rolt van den trap.

al te vlug
valt op z'ne rug.

Al te traog
hee 'n leege maog.

Al te gaaw
kijkt nie zo naaw.

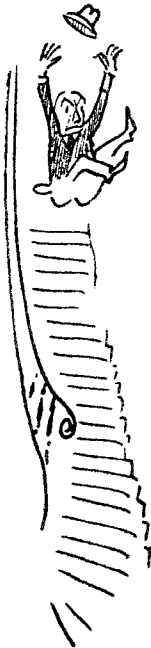
Al te goed
loopt zonder hoed.

Al te gul
is snol en snul.

Al te rijk
speult in et slijk.

Al te erm...
't is gekerm.

Middelmaat
siert de straot.

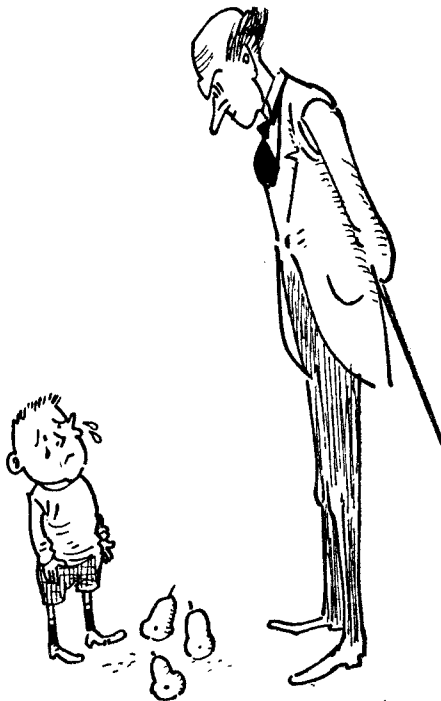
GOEIE RAOD

Goeie raod
zónder daod,
kaole praot!

Goeie raod
náó de daod
komt te laot!

Goeie raod
vêúr de daod,
zelden baot!

Goeie raod
mée de daod,
pront zoo maot!

DE WORREND

Weinig harsens denke klaor,
weinig tungskes praote waar;
denken oe harsens klaore dingen
en laote die over oe tungske springe,
worrend is 'n gevaorlijk iets! —
spring dan gaawkes op oe fiets
of nog liever in oe Fordje,
start, geef gas, en waocht geen hortje
of 'ne steen vliegt deur oe ruit!
Scherve kerve deur oe snuit!
Dörfde waore dinge te zegge,
dörfde oe kaorten open te legge,
smeer oe kuiten en poets de plaot,
want de worrend maakt iedereen kwaod!

TROUWSUMKE

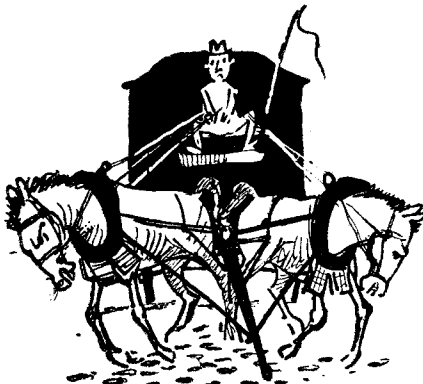
Een maal een is een; en
een plus een is twee...
mar as er twee gaon trouwe,
hoe koppelen dan dié twee?

Twee peerde veur éenen waogel?
Twee vinken in éene nist?
Dè's „een plús een is twee”, en
zoo is't nie op z'n bist!

Om ideaal te trouwen
is nie zo heel gemak,
want ok de dikste touwen
die breken wel 'ns, krak!

Want trouwen ofwel rouwen,
't verschil is enkel T...
die T is 't rechte kruiske
van „een plus een is twee”!

Er is mar één goei kruiske,
de ware liefde alleen;
waor liefde woont in 't huiske,
daor is 't „een máál één”,
't is één!

AON JOSKE GERLAG

Pas gedoopt, zoot, heilig kiendje,
engeltje van vlees en bloed,
mee oe duimken in oe mundje,
gij, ge maakt ons allemaal goed!

Schoon gemaakt deur 's lieven Heerke,
in den wondere moederschoot,
brenge in huis et liefste weerke,
ok al eten ze 'r orlogsbrood!

'k Zie oe vuutjes, 'k zie oe hendjes
fijn gevörmd, — hoe kan 't bestaon! —
en oe eugske kijkt ons fijntjes,
zonder ons te kennen, aon!

Zien oe eugskes tussenbaaie
't wiegske rond, die kaante tent,
nee, ze kunnen nog nie raoie
waar ge terechtgekomen bent!

Mar ge bent er goed, lief kiendje,
engeltje van vlees en bloed,
mee oe duimken in oe mundje,
en ge maakt ons allemaal goed!

LIEFDE ?

Toen ze nog vreejen, oo, hoe fijn!
Roozengeur en maoneschijn,
bioscoop en zuute kuukskes,
zuute mundjes in stille huukskes,
hartegesmilt en ooggesmaacht
waor 'n nuchtere ziel om laacht...

Slecht gelijmd kan nie lang haawe,
dus, 't begos al gaaw te naawe!
valse liefde is kort van zang;
't leeve gong z'nen harden gang:
't geure van de liefdereuskes
zaoligt nie meer deur d'r neuskes, —

't maontje fluit ze allebaai uit
mee 'n verneukeratieve snuit, —
bioscoop en zuute kuukskes?
zuute mundjes in stille huukskes
hartegesmilt? — komt nie meer veur!
't Ooggesmaacht is er ok van deur!

Valse liefde is zuute griep!
Ware liefde wortelt diep.
Komt de liefde alleen van d'oogen,
't is van geen liefde, 't is geloogen!
Valse raakt sebiet in nood;
ware liefde gao nie dood!

DE SINT JAN

Aon Martien Koppens

Rijke basiliek Sint Jan,
beeldenberg, 'k bezing oe weelde
rond ons Lieve Vrouw, die milde
zuute Moeder, zo goed ik kan.

'k Zing in et plat 'n lied op ou;
jaorelang hè'k nie gedörve;
't lied laag in mijn pen gestörve...
gij zijt fijn, mijn plat is rauw...

Kan ik óú prijzen in dees kaol
dialekt van ou landouwe,
pronkjuweel van Brabants ouwe,
klaore en diepe beeldentaol?

'k Zie oe over huiz' en plein
naor den hoogen hemel wijzen,
rechttoe sursum corda rijzen,
licht en lenig, rank en rein.

Uit den beeldenstörm gered
Credo, uit een rots gehouwen
hymne op ons lieve Vrouwe,
sterk toe-steen-gestold gebed!

Dikkels zie 'k oe rontelom,
onder mos mar zonder euvel,
wondere pinakelheuvel,
bij oe donker klokgebrom.

Op oe bogen rijdt te peerd, —
swijls de duuvels waoter spuien, —
't brave volk van 't donkere Zuien,
recht ten hemel, onverveerd.

Vroolijk katholiek van zwier,
klimt ten hemel op mee gratie,
kunst, gebed en meditatie,
handel, ambacht en plezier.

'k Zie oe puur interieur,
donker-licht in slaanke bogen
klimme lijk 'n opgetogen
hemelvaart in lijn en kleur.

Ai, mijn ziel rijst mee oe mee,
symfonie van stene lijne,
litanie van beelden, reine
roozenkraans van bee aon bee,

steenborduursel in gothiek,
monument van rooms gelooven,
Credo veur ostindies dooven,
visioenaire kerkmuziek.

In mijn plat, zo goed ik kan,
beeldenberg, bezing 'k oe weelde
rond ons Lieve Vrouw, die milde
zuute Moeder van Sint Jan.

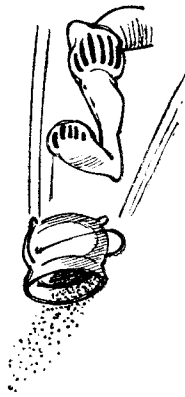
AON DEN „ERTEMAN” VAN ET „HUISGEZIN”

„Is dè naaw eten veur 'ne man
die zoveul geld verdiene kan?!”
zoo zee den Erteman van den Bosch
en ie schupte, zo nijg as ie mar kos
den pot mee snert, —
ochot-ocherm,
zóó, vet en werm,
rats in den herd.

Nog aaltij leeft dieën Erteman
nabij de basiliek Sint Jan;
hij metselt veur zijn Huisgezin,
in stee van steene, zin op zin;
hij vreukt as 'n perd, —
ochot — ocheer, —
en kréég ie mar snert
'nen enkelde keer !

't Is orlog, — en den Erteman
slikt alles wet ie mar krijge kan:
wè waotersoep, wè-d-orlogsbrood,
mar zwaore snert die krijgtie noot!
Toch is ie et werd
en et komend jaor
dan krijgt ie weer snert,
goed stijf en gaor !

Mei '41.

„IVOREN PARADE”

„Dokter Vlimmen” hee 'ne start,
Hans van Uden, rood van hart,
en dè stertje kwispelt zot,
anti-clerikaal-veur-God.....

Hans van Uden schreef 'n boek,
nie zo klein, nee, dik en kloek,
en den titel klinkt klassiek
„Ivoren Parade”, net muziek!

Hans beweert in dieën törf,
't Roomse Brabant hee-g-et schörf,
't is mar amper katteliëk,
op z'n hoogst 'n roomse kliek!

Háns is braaf, nee-nou-en-óf!
Háns is fijn, mar Brabant grof!
Hans dieën brave, fijnen held
spot en hekelt braaf veur geld!

„Dokter Vlimmen” ha' groot succes,
ieder jaor 'nen druk of zes!
Is 't nie anti-clerikaol?
Daorbij nog zo'n trouwschandaol!

Hans van Uden, jao, ge bent,
zuiver naomaok-Vlimmen, vent,
mar ou boek is saai en flauw,
slap van taol en zwak van bouw!

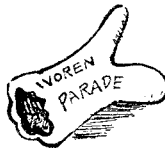
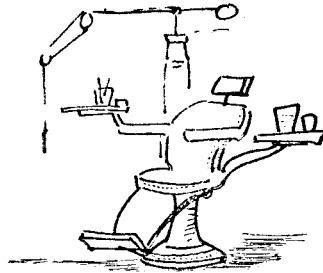
Hans beschrijft 'n ferme vrouw:
as ze bloed zie, valt ze flauw,
en afschuwelijk, — 't is nie niks! —
is zo'n gruwelijk crucifix!

Mar die vrouw van onzen Hans
is toch nie zo'n domme gans,
want ze kaokelt filosofie
over bloote kijnderknie!

„Kijnderkniekes móéte bloot!”
Dees princip is rein en groot!
Hans, den held die daorveur vecht,
strijdt dus veur 'n heilig recht!

Edele ridder, stouten Hans,
kloeken held, wè strijde mans,
spottend mee 't Episcopaat
en wè bloots op school en straot !

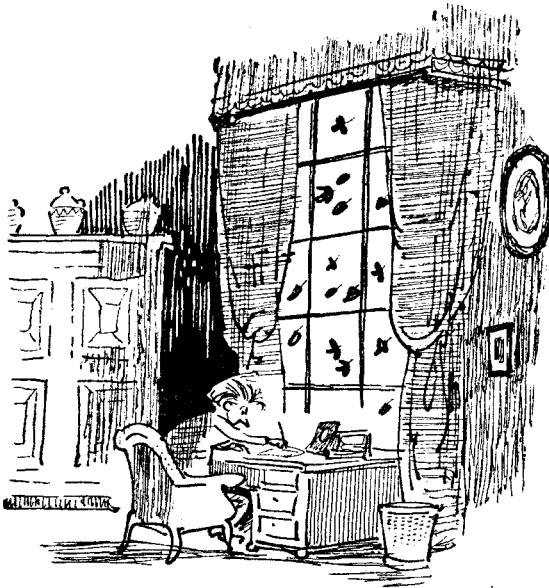
Ou Parade van ivoor
paradeert in 't linkerspoor,
Hansje, mar ge krijgt succes:
ieder jaor 'nen druk of zes !

AON NIKL GRIEP *)

In 't Noorde en 't Zuie,
bij 't valle van 't blad
en bij wenterse buie,
daor zingeme plat,

de taol van onz' vadder,
ons moeder, ons laand,
van kleine pagadder
toe in Gods haand.

*) Pseudoniem van J. Dijkstra, dialect dichter in Groningen.

AON TH. MANDOS

Doedel,
sjierp en
kwaok mar
zuut,

örgel,
mus en
kinken-
duut,

Brabant
edele
were
di,

'k heur oe
vertesselkes
gere,
die

babbele,
rebbele,
kwebbele
zot,

lijk 'ne knaorrie die
zingt as ie
praot!

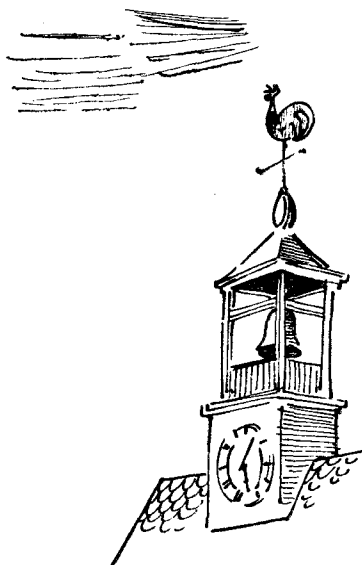
NAOWOORDJE

Ge zegt: ik ben as dichter klein,
en ik geleuf oe geere;
mar wè-d-ik geef, dè-d-is van mijn,
daor dörf 'k 'nen eed op zweere!

Ik vuul me 'n stem van 't Brabants volk
'nen echo van dees contreie,
'n Brabants klökske, Brabants tolk
a'k zing van z'n leut en z'n lije,

'n kluitje van Brabants maogeren grond,
'n fliereflötje, befloote
deur 't Kiendje Jezus z'ne kendermond
die fluit zonder balke en noote ...

En ben ik dan as dichter klein,
ik neurie toch zo geere,
en ik dènk er nie aon om groot te zijn:
'k moet giechele, laagen en reere!

ENKELE VERSJES VAN Z'N BRUUR :
LEO HEERKENS.

AON HELMOND.

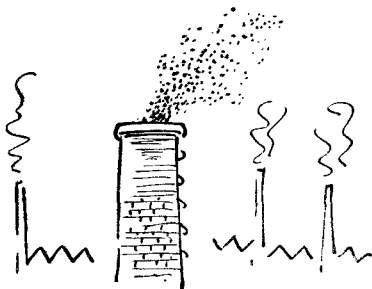
Stillekesaon hè'k oe lief gekrege,
stadje, waor ik al twintig jaor woon;
in den begiene, wa vielde me tege,
naa vuul ik m'n eigen al as oewen zoon.

Hoog staode nengerand aongeschreve,
rauw is oew volk en gijzelf goor van 't roet,
jao, en da's waor en da spreek ik nie tege,
mar 'et hârt van oew volk, da-d-is deur en deur goed.

Laot ze betijjen as ze over oe praote !
laot er oe daoke mar smoezelig zwart !
moet ik om dà dan m'n Helmond gaon haote ?
roetige stad, mee oew edele hart ?

'k Zie daor oew kerke, 'k zie oew febrieke,
werke en bidde, zô is 't oe geleerd ;
hou dà mar vol, m'n roetige stadje,
dan groeide en dan gao-g-et oe noot nie verkeerd.

Ik haaw van oe, Helmond, ik móét van oe haawe,
oew nuchter volk en oew zangerig plat,
oew rookende, smookende, rijzige schaawe,
ik haaw van oe, Helmond, m'n roetige stad.

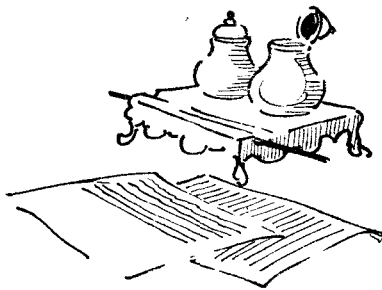

DE NON.

Ingedommeld op oew bed,
bij 'et daole van 'et zunneke,
lijkte, vrouw, 'n werelds nunneke
dat de kap hee opgezet.

Vrejig ligde daar te doezele,
muug van 't daogelijks gesjouw,
och, 'et maontje speelt mee ouw
en oew haar lee fijn te kroezele
rontelom oew lief gezicht
zal 'k oe wakker kussen, meidje ?

nee, gij slaopt nog mar 'n tijdje,
swijls ik dees gedichtje dicht.

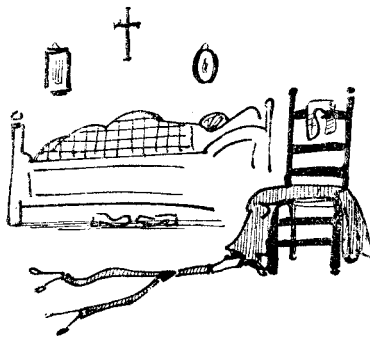

LUI.

De Zondag is goddaank ten end,
'k zee muug van al da hange;
ik kan niks doen as lui en loom
naor 't werme bed verlange.

Mar 'k zee te lam om op te staon
en blijf nog efkes luiere,
't is wezelyk waor, 'k zee nog te lam
om naor m'n bed te kuiere.

Ge weet wel Heer, da'k Oe bemin,
al is 't mee luiie leje,
ik slao 'en kruis en ik val erin;
ziezo, da's weer geleje.

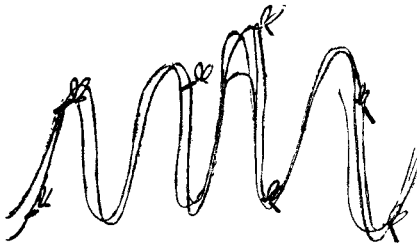

OP M'N BENE.

Op m'n bene, allebaai,
stao 'k temidden in de waai.

'k Zie de blumkes lekker bloeien
en de kelfkes lollig stoeien,
ik heur de koeie schrokke, schraanse,
'k zie de mugge vinnig daanse,
swijls de veugeltjes in klochte
keeren naor ons zachte lochte;
'k heur den leuw'rik tierelieren
as was ie 'en hemels feest aon 't vieren.
En m'n ziel wil méé gaon zinge,
méé gaon daanse, méé gaon springe,
wil de lauwe locht in ijle,
lijk den leuwerik fladdere, zeile,
vliege naor 't luilekkerlaand,
smelten in den zonnebraand,
bove de wolke, langs de sterren,
naor 'et onbegrensde verre,
naor 'et onbekende zilte,
om te vloeien en te smilte...

Mar m'n bene, allebaai,
staon temidden in de waai.

VEUR 'EN COMMUNIEKANTJE.

Och, kiendje, wieste gij toch es goed
hoe schoon jouw zieltje straolt;
veul schonder as 'en ster in de locht,
veul schonder as ge wel oot het gedaocht,
veul schonder as 'et zunnেকে, da daolt
in gloeiende locht.

Och, kiendje, as gij 's merges vruug
de blaanke Hostie draogt,
dan zien oe duuzend' engelooge aon,
dan zie 'k oe oo zo geere gaon,
oew oog', oew mundje, oew zieltje jaogt
m'n zörge naor de maon.

Jao, kiendje, wieste naa mar es goed,
hoe schoon oew zieltje straolt,
veul schonder as de sterren in de locht,
veul schonder as ge wel oot het gedaocht,
veul schonder as 'et zunnেকে, da daolt
in gloeiende locht.

VRUUGER EN NAA.

Vruuger, och Heer, wa lokte me 't leeve,
één zonnige, blommige lentewaai,
mar naa, ochèrm, wa gao-g-et er neeve,
de blumkes verdreuge, de waai is saai.

Vruuger, och man, 't geluk hong veur 't grijpe,
zijjig en zoft as 'ne merkaton *)
mar naa, oei-oei, wa kan 'et er nijpe,
na ben ik al blij mee 'en klein bietje zon.

Vruuger, ochgod, 't waar zingen en springe,
den hemel... hij leek me zo schoon, en dichtbij,
mar naa, och Heer, 't is vreuken en vringe,
a'k er mar koom, dan ben ik al blij.

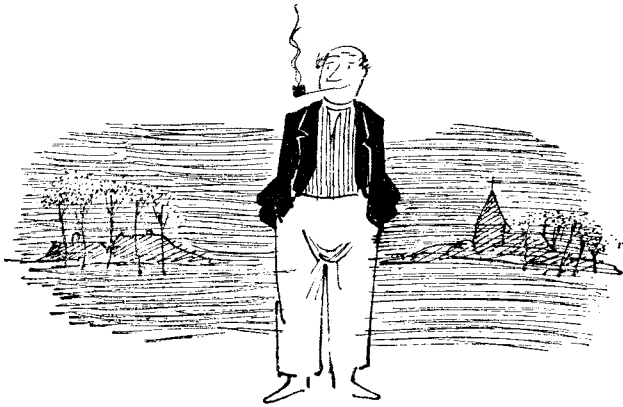

*) grote gele perzik

ZOMERAOVEND.

Wa-d-is den aovond naa toch zaacht
nao dezen heeten dag,
zo mollig as 'en schaopevaacht,
zo zuut as roombeslag.

Gelijk 'en liefdevolle hand
die deur m'n haore aait,
zo vuul ik den aovend over 'et laand,
as 't lekker lochjes waait.

VERGEETMENIEKE.

(veur de kleintjes)

Vergeetmenieke bloeide
temidden in de waai,
waorin 'en jungske stoeide
al in de Maai.

Vergeetmenieke zuchtte:
„zeg, jungske, pluk me af,”
mar 't lieve jungske vluchtte
al op 'nen draf.

Toen kwaam 'en koei, 'en ouwe,
verdikkies dik en dom,
die sloeg ocherm d'r rauwe
tong erom.

.....

Nou is 't vergeetmenieke
vergeten en vergaon;
da hee ons dikke Mieke,
die kaoje koei gedaon.

HOMMELES.

Kom hier! dan gaon we saomen uit,
't is hommeles bij ons thuis,
wa ruzie mee de vrouw gehad,
jao, jao, 't is dik 'en kruis!

Kom hier! 't is lekker lenteweer,
'k moet weg hier, uit da hok;
kom hier! gij zijt me nog toe troost
en... 'k viet m'ne wandelstok.

LICHT EN DONKER.

Heej de zon d'r zonnevlekke,
en de maon d'r donk're plekke;
't licht is neffen 'et donkere schoon,
licht naost donker, spant de kroon.

Rembrandt wil ons 't kunstje leere
om de schaduw hoog te eere,
schaduw, kiendje van 'et licht,
is er geen moeder, dan is er geen wicht.

Zonder de hel, geenen schoonen hemel,
zonder de naacht, geen sterregewemel
zonder de zonde, was er geen deugd,
zonder verdriet, geen spierke vreugd.

Schaduw, kijnder, moet er vallen
op 'et leeve van ons allen,
schaduw, achterkaant van 't licht,
bij 'et worstelen om onze plicht.

INHOUD:

Veurwoordje	3
Inleiding	5
Tinge-linge-ling	7
De Knaorrie	8
Leuwerk	10
Vliege...	12
't Peerebumpke	16
Lievenheeretientje	18
Pastel	20
Er viel 'n Lieken	21
Toen en na...	22
Optimist	23
Den Braand	24
Kruiske	25
Raodselke	27
Mevrouwke	28
Jan Kankerpit	29
Oo, Hellige Ziel	30
Paosen	31
De Klokke	32
Ven Kwezels en Ezels	33
Spreuke	34
Geld	35
As... As... As...	36
Rijmkes	37
Lui zweet...	38
Goeie raod	39
De worrend	40
Trouwsumke	41
Aan Joske Gerlag	42
Liefde?	43
De Sint Jan — Aon Martien Koppens	44
Aon den „Erteman” — van et „Huisgezin”	46
„Ivoren Parade”	47
Aon Nikl Griep	49
Aon Th. Mandos	50
Naowoordje	51

INHOUD:

Aon Helmond	52
De Non	53
Lui	54
Op m'n bene	55
Veur 'en Communiekantje	56
Vruuger en Naa	57
Zomeravond	58
Vergeetmenieke. (veur de kleintjes	59
Hommeles	60
Licht en donker	61
Inhoud	63
Inhoud	64

